

**Παγκόσμια ημέρα βιβλιοθηκών:
ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες,
εκπαιδευτική κοινότητα, τοπική
κοινωνία**

Αικατερίνη Πετροπούλου
Βιβλιοθήκη, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Παγκόσμια ημέρα βιβλιοθηκών

Ο εορτασμός μιας παγκόσμιας ημέρας βιβλιοθηκών παρέχει την ευκαιρία σε όλες τις βιβλιοθήκες να παρουσιάσουν το έργο τους ως θεματοφύλακες και φορείς διαχείρισης της γνώσης και της εθνικής πολιτιστικής κληρονομιάς

Η Βιβλιοθήκη του 21ου αιώνα

- ◆ εξελίσσεται σε έναν νευραλγικό φορέα πολιτισμού και δια βίου μάθησης
- ◆ παρέχει υπηρεσίες που συμβαδίζουν με τις εθνικές και διεθνείς πολιτικές

Η Βιβλιοθήκη του 21ου αιώνα

- ◆ Δεν αποτελεί απλά αποθήκη βιβλίων αλλά χώρο πολιτισμού
- ◆ Διέπεται από την αρχή της δημοκρατίας, δεν κρύβει σκοπιμότητες και τίθεται μακριά από κάθε λογοκρισία και αστυνόμευση
- ◆ Πρόκειται για χώρο που προσφέρει τις υπηρεσίες του ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εκπαίδευσης ή εθνικής ταυτότητας

Αποστολή της σύγχρονης βιβλιοθήκης

- ◆ Να εξυπηρετεί μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών της τις εκάστοτε ανάγκες πληροφόρησης του ευρύτερου συνόλου στο οποίο ανήκει
- ◆ Να αποτελεί έναν ισχυρό θεσμό εκπαίδευσης, ενημέρωσης και διαρκούς επιμόρφωσης
- ◆ Να αποτελεί τον «μηχανισμό» υποστήριξης και εξασφάλισης για την αποτελεσματική πρόσβαση και αξιοποίησης και των πληροφοριών και της γνώσης

Αποστολή της Ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης

- ◆ Να υποστηρίζει και να συμβάλλει στην προώθηση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου της Ακαδημαϊκής κοινότητας στην οποία ανήκει(σπουδαστές, διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό κ.α.)
- ◆ Να ικανοποιεί τις προσδοκίες και τις ανάγκες της Ακαδημαϊκής κοινότητας

Αποστολή της Ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης

- ◆ Να σχεδιάζει μακροπρόθεσμη αναγνωστική πολιτική
- ◆ Να αξιοποιεί στο έπακρο τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών

Η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη στην προ ΕΠΕΑΕΚ εποχή

- ◆ Απουσία ανάληψης πρωτοβουλιών από τις διοικήσεις των Ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και παθητικό προσωπικό ανέτοιμο να υποδεχθεί τις νέες αλλαγές
- ◆ Βιβλιοθηκονόμοι απλοί διεκπεραιωτές των βασικών λειτουργιών συλλογής οργάνωσης και διατήρησης του υλικού και ανύπαρκτη η χρήση της τεχνολογίας

Η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη στην προ ΕΠΕΑΕΚ εποχή

- ◆ Διοίκηση που αντιμετωπίζει την βιβλιοθήκη αδιάφορα και πολλές φορές προκλητικά θεωρώντας της δαπανηρή υπηρεσία
- ◆ Ανύπαρκτοι δίαυλοι επικοινωνίας μεταξύ βιβλιοθήκης και καθηγητών

Συμμετοχή και οφέλη από ΕΠΕΑΕΚ

- ◆ Αύξηση των πιστώσεων
- ◆ Κτίρια
- ◆ Επιστημονική οργάνωση
- ◆ Ηλεκτρονικές υπηρεσίες
- ◆ Συνεχής εκπαίδευση και επιμόρφωση
- ◆ Εξειδικευμένο προσωπικό
- ◆ Αλλάζει το προφίλ του βιβλιοθηκονόμου
- ◆ Εκδοτική δραστηριότητα

Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και επιτεύγματα(1/4)

- ◆ Σχεδιασμός και ανάπτυξη πολιτικής σε κεντρικό επίπεδο
- ◆ Ανάπτυξη διαλόγου μεταξύ των Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών
- ◆ Παροχή πρόσβασης όλης της ακαδημαϊκής κοινότητας σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες και ψηφιακό υλικό(1999-2008)

Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και επιτεύγματα(2/4)

- ◆ Συμμετοχή των ίδιων ακαδημαϊκών ιδρυμάτων σε δράσεις για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- ◆ Συνεργασία των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών με το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό και βελτίωση της εκπαιδευτικής ερευνητικής διαδικασίας

Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και επιτεύγματα(3/4)

- ◆ Ζέφυρος
- ◆ Συλλογικός κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών(ΣΚΕΑΒ)
- ◆ Ηλεκτρονική πρόσβαση στο πλήρες κείμενο επιστημονικών περιοδικών και βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων

Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και επιτεύγματα(4/4)

- ◆ Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών(ΜΟΠΑΒ)
- ◆ Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών(VDX)
- ◆ Κεντρική μηχανή Μετα-αναζήτησης(Metasearch) για πρόσβαση στις πηγές του ΣΕΑΒ(βιβλία, εκδότες, άρθρα κ.α.)

Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και Εκπαιδευτική διαδικασία

- ◆ Ανάπτυξη νέων διαύλων επιστημονικής επικοινωνίας και ενημέρωσης του διδακτικού προσωπικού με τη βιβλιοθήκη
- ◆ Ανάπτυξη προγραμμάτων πληροφοριακής παιδείας από πολλές ακαδημαϊκές
- ◆ Αλλάζει ο τρόπος διδασκαλίας, ο φοιτητής αναπτύσσει κριτική σκέψη και καταργείται σταδιακά το ένα και μοναδικό σύγγραμμα

Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και Εκπαιδευτική διαδικασία

- ◆ Ο φοιτητής αναπτύσσει δεξιότητες αναζήτησης, επικαιροποίησης και αξιολόγησης της διαθέσιμης πληροφορίας
- ◆ Η χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της βιβλιοθήκης από τους σπουδαστές αυξάνεται σημαντικά

Πληροφοριακή παιδεία...ορισμός

Ως πληροφοριακή παιδεία ορίζεται η δυνατότητα αναγνώρισης, εντοπισμού, αξιολόγησης, οργάνωσης και αποτελεσματικής δημιουργίας και χρήσης της πληροφορίας με σκοπό να διεκπεραιωθεί ένα θέμα ή προβληματισμός (UNESCO,2003)

Πληροφοριακή παιδεία και ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη

- ◆ Η συνεχής εκπαίδευση των χρηστών της ενισχύοντας παράλληλα τη δια βίου εκπαίδευση
- ◆ Η εκπαίδευση του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού σε θέματα πληροφοριακής παιδείας, νέων τεχνολογιών και πηγών πληροφόρησης
- ◆ Ένταξη της πληροφοριακής παιδείας ως ειδικού μαθήματος στο πρόγραμμα σπουδών των σχολών

Πληροφοριακή παιδεία και ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη

- ◆ Αμφίδρομη συνεργασία των βιβλιοθηκονόμων και εκπαιδευτικών
- ◆ Χρήση των νέων τεχνολογιών και άμεση αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία
- ◆ Διοργάνωση σεμιναρίων και άλλων εκδηλώσεων για την ενημέρωση των βιβλιοθηκονόμων σε θέματα πληροφοριακής παιδείας

Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Η κοινωνικά υπεύθυνη ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη:

- ◆ Σέβεται το κοινωνικό περιβάλλον της κοινωνίας στην οποία δραστηριοποιείται
- ◆ «Ξεκλειδώνει» και επεκτείνει τις δράσεις της εκτός της ακαδημαϊκής κοινότητας
- ◆ Υποστηρίζει τους επικοινωνιακούς της ρόλους προς την τοπική κοινωνία

Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

- ◆ Γίνεται αρωγός στην προετοιμασία του ψηφιακού πολίτη μέσω της ανάπτυξης προγραμμάτων δια βίου μάθησης και πληροφοριακής παιδείας
- ◆ Ενισχύει τη δημόσια εικόνα της και το κοινωνικό της κύρος

Η σύγχρονη ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη δύναται

- ◆ Να υποστηρίξει μέσω προγραμμάτων το δικαίωμα όλων για ισότιμη πρόσβαση στη γνώση
- ◆ Να παρέχει δυνατότητες εκπαίδευσης και κοινωνικής ένταξης σε άτομα διαφορετικής μητρικής γλώσσας(αλλοδαπούς)

Η σύγχρονη ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη δύναται

- ◆ Να διοργανώνει επιμορφωτικά σεμινάρια και ημερίδες ενημέρωσης των κατοίκων ανεξαρτήτως εθνικότητας
- ◆ Να εκπονεί προγράμματα δια βίου μάθησης και πληροφοριακής παιδείας προς τον πολίτη με σκοπό την σταδιακή ένταξή του στην κοινωνία της πληροφορίας

Η σύγχρονη ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη δύναται

- ◆ Να αναπτύσσει συνεργασίες με τοπικούς φορείς, πολιτιστικούς συλλόγους, σχολεία, δημόσιες ή δημοτικές βιβλιοθήκες και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή σχολές της περιοχής
- ◆ Να προσφέρει κοινωνικές υπηρεσίες σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (άτομα τρίτης ηλικίας, άτομα με παραβατική συμπεριφορά) για την ομαλότερη ένταξή τους στην τοπική κοινωνία

Η σύγχρονη ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη δύναται

- ◆ Να συγκεντρώνει και να παρέχει πληροφοριακό υλικό άμεσα σχετιζόμενο με τα επίκαιρα θέματα και προβλήματα που αντιμετωπίζει η τοπική κοινωνία
- ◆ Να αναδεικνύει μέσω της ψηφιοποίησης τοπικών συλλογών γενικού ή ειδικού ενδιαφέροντος τα τοπικά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά
- ◆ Να προβάλλει το κοινωνικό της έργο αξιοποιώντας όλα τα εργαλεία του επιχειρηματικού μάρκετινγκ

Προβάλλει το κοινωνικό της έργο

Αξιοποιώντας:

- ◆ Τις υπηρεσίες διαδικτύου και διαθέτοντας ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο για το ευρύ κοινό
- ◆ Συμμετέχοντας στην πολιτιστική δραστηριότητα της τοπικής κοινωνίας
- ◆ Αναπτύσσοντας συνεργασίες με τα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης
- ◆ Μάρκετινγκ από στόμα σε στόμα (buzz marketing)

Συμπεράσματα...

Η Ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη πρέπει:

- ◆ Να αποτελεί σημείο αναφοράς της κοινωνίας όπου δραστηριοποιείται, χώρος προσπελάσιμος και ανοιχτός στο κοινό
- ◆ Να αναπτύσσει αμφίδρομη σχέση με την τοπική κοινωνία

Συμπεράσματα...

- ◆ Να προβάλλει το έργο της
- ◆ Να συμβάλλει ενισχύοντας τη δημόσια εικόνα της ώστε η κοινωνία να γίνει πιο δημοκρατική, ανθρώπινη και δίκαιη έχοντας πάντα στο κέντρο τον πολίτη

Σας ευχαριστώ...

Κατερίνα Πετροπούλου, Βιβλιοθηκονόμος

□ katrin@uop.gr